

Πρόγραμμα Μορφωτικών Εκδηλώσεων ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ιανουάριος – Μάϊος 2009

Εισαγωγή

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών παρουσιάζει το πρόγραμμα των Ειδικών Μορφωτικών Εκδηλώσεων «Επιστήμης Κοινωνία» της περιόδου 2009.

Η παρουσίαση των σύγχρονων επιστημονικών επιτευγμάτων στον χώρο των θετικών και των ανθρωπιστικών επιστημών καθώς και η προβολή του κοινωνικού χαρακτήρα της επιστημονικής έρευνας εξακολουθούν να αποτελούν τα καθοδηγητικά κριτήρια και τον στόχο των εκδηλώσεων αυτών.

Ειδικότερα για τη νέα περίοδο έχουν προγραμματιστεί κύκλοι ομιλιών με θεματικούς άξονες από τον χώρο της Βιολογίας, Φιλοσοφίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Επίσης έχει συμπεριληφθεί ένα αφιέρωμα (σύνολο ποικίλων εκδηλώσεων) στον Δαρβίνο, σε συνεργασία με το British Council και τη Γαλλική Πρεσβεία/Γαλλικό Ινστιτούτο, με αφορμή τα 150 χρόνια από την έκδοση του πρώτου βιβλίου του καθώς και μια σειρά δράσεων σε μια προσπάθεια διερεύνησης της σχέσης μεταξύ Επιστήμης και Τέχνης. Οι διαλέξεις δίδονται από ομιλητές-ερευνητές του Ιδρύματος, λοιπούς διακεκριμένους Έλληνες και ξένους επιστήμονες και ανθρώπους των γραμμάτων και τεχνών.

Οι εκδηλώσεις γίνονται στο Αμφιθέατρο «Λεωνίδα Ζέρβας» του ΕΙΕ με ελεύθερη είσοδο για το κοινό, **στις 19.30'.**

Κατά το τελευταίο ημίωρο ακολουθεί συζήτηση μεταξύ ομιλητών και ακροατών.

Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών επιθυμεί και από τη θέση αυτή να εκφράσει τις ευχαριστίες του στους διακεκριμένους Έλληνες και ξένους ομιλητές και σε όλους όσους συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της προσπάθειας αυτής.

Τέλος, στο παρόν πρόγραμμα αναφέρονται ορισμένες παράλληλες εκδηλώσεις που διοργανώνονται από τα ερευνητικά Ινστιτούτα του Ιδρύματος ή και από άλλους φορείς σε συνεργασία με το ΕΙΕ.

Β΄ Κύκλος Ομιλιών

3 – 27 Ιανουαρίου 2009

Κατανοώντας τον ανθρώπινο εγκέφαλο

Ο 21^{ος} αιώνας έχει χαρακτηριστεί ως ο αιώνας της έρευνας του εγκεφάλου. Η κατανόηση της βιολογικής βάσης της λειτουργίας του οργάνου της νόησης αποτελεί, πιθανόν, ένα από τα τελευταία σύνορα της επιστήμης και μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της.

Ήδη, ερευνητές σε τομείς όπως η βιοχημεία, η μοριακή βιολογία, η φυσιολογία, η ιατρική, η φυσική, τα μαθηματικά ή οι επιστήμες της πληροφορικής έχουν επιδοθεί στην ανάλυση της δομής και της λειτουργίας του εγκεφάλου χρησιμοποιώντας μια τεράστια ποικιλία πειραματικών τεχνικών και μεθοδολογιών. Παράλληλα φιλόσοφοι διερευνούν τη συνειδητότητα των εγκεφαλικών διεργασιών (Φιλοσοφία του Νού).

Έτσι το όργανο αυτό, έδρα των ανωτέρων εκείνων λειτουργιών που διαφοροποιούν τον άνθρωπο από τους υπόλοιπους ζώντες οργανισμούς – και παλαιότερα απροσπέλαστο και μυστηριώδες-, σήμερα έχει αρχίσει σιγά σιγά να μας αποκαλύπτει τα μυστικά του. Αποκορύφωμα των ερευνητικών μελετών για τη διερεύνηση του εγκεφάλου μπορεί να θεωρηθεί η προσπάθεια της επιστήμης να κατανοήσει ένα από τα πλέον δυσνόητα φαινόμενα, αυτό της συνείδησης, δηλαδή της άμεσης και υποκειμενικής γνώσης του κόσμου και του εαυτού μας.

Σκοπός των ομιλιών της ενότητας αυτής είναι η ενημέρωση του κοινού στις σύγχρονες προσπάθειες διαλεύκανσης των μηχανισμών που διέπουν τις ανώτερες νοητικές λειτουργίες όπως σκέψη, μνήμη, αντίληψη και μάθηση.

Τέλος ο κύκλος θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση της σχέσης εγκεφάλου-ζωγραφικής μέσα από σχετική ομιλία και έκθεση ζωγραφικής.

Κωνσταντίνος Σέκερης

Ομ. Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών

Ομ. Διευθυντής Ερευνών IBEB/EIE

Πρόγραμμα

Τετάρτη 7 Ιανουαρίου 2009

Δομή και λειτουργίες του εγκεφάλου

Ο εγκέφαλος ως διερμηνέας σώματος, περιβάλλοντος και κοινωνίας

Γιώργος Κωστόπουλος, Καθηγητής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή, Παν/μιο Πατρών

Η εξέλιξη του ανθρώπινου εγκεφάλου

Λάζαρος Τριάρχου, Καθηγητής Νευροεπιστημών, Παν/μίο Μακεδονίας

Τρίτη 13 Ιανουαρίου 2009

Εγκέφαλος και μάθηση

Η ανάλυση εικόνας και μουσικής από τον εγκέφαλο. Διαφορετικά ερεθίσματα αλλά όμοιοι μηχανισμοί;

Καθηγητής Ανδρέας Ιωαννίδης, Laboratory for Human Brain Dynamics, Brain Science Institute (BSI), RIKEN, Japan

Τρίτη 20 Ιανουαρίου 2009

Εγκέφαλος και συνείδηση

Συνειδητότητα και εγκεφαλικές λειτουργίες

Θανάσης Τζαβάρας, ομότιμος καθηγητής ψυχιατρικής του ΕΚΠΑ

Συνείδηση και εγκέφαλος, με τον τρόπο των φιλοσόφων

Γιώργος Μαραγκός, Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τρίτη 27 Ιανουαρίου 2009

Εγκέφαλος και Τέχνη

Εγκέφαλος και Εικαστικές Τέχνες κατά τον 20ό αιώνα

Ρηνιώ Μουρέλου, Μαθηματικός-Ζωγράφος

Εγκέφαλος και Ζωγραφική από την Ρηνιώ Μουρέλου

Πέγκυ Κουνενάκη, κριτικός τέχνης, δημοσιογράφος, συγγραφέας

Παρουσίαση έργων της κας Ρηνιώς Μουρέλου με θέμα τη συνείδηση στον ισόγειο εκθεσιακό χώρο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

Γ΄ Κύκλος Ομιλιών

3 - 27 Φεβρουαρίου 2009

Η χρονιά του Δαρβίνου

Το 2009 αναγνωρίζεται παγκοσμίως ως η *Χρονιά του Κάρολου Δαρβίνου* για να τιμηθεί η επέτειος τόσο των 200 χρόνων από τη γέννησή του όσο και των 150 χρόνων από την έκδοση του μνημειώδους έργου του «*Η Προέλευση των ειδών*». Η επιρροή των ιδεών του Δαρβίνου στις επιστήμες, την πολιτική, τη θρησκεία, τη φιλοσοφία και τις τέχνες είναι αδιαμφισβήτητη. Η αναγνώριση ότι η εξέλιξη των βιολογικών διεργασιών έχει ξεκινήσει δισεκατομύρια χρόνια πριν και συνεχίζεται αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις της ιστορίας. Έκτοτε η άποψη αυτή εμπλουτίζεται και ενδυναμώνεται συνεχώς. Η ανακάλυψη το 1960 της καθολικότητας του γενετικού κώδικα –κοινός για τον ελέφαντα και το κολοβακτηρίδιο– επιβεβαιώνει την κοινή προέλευση της ζωής. Η πρόσφατη χαρτογράφηση του γονιδιώματος του ανθρώπου και η σύγκρισή του με αυτό άλλων ειδών μαρτυρά ότι ο αριθμός των γονιδίων του ανθρώπου είναι λίγο μεγαλύτερος από τον αριθμό των γονιδίων της μύγας του κρασιού και σημαντικά μικρότερος από τον αριθμό γονιδίων του πεύκου αναδεικνύοντας τη στοχαστική βάση της λειτουργίας των βιολογικών διεργασιών.

«Ο δαρβινισμός είναι μια θεωρία σχεδόν απόλυτης ελευθερίας: θαυμάζουμε την αναγκαιότητα των μορφών δίχως να τις αντιμετωπίζουμε σαν κάτι απαραβίαστο και αμετάβλητο. Κοιτάζουμε την αρχαϊκή μορφή και την ίδια στιγμή βλέπουμε την εξέλιξή της μέσα στον χρόνο», λέει ο διάσημος Γάλλος ανθρωπολόγος Αντρέ Λερουά-Γκουράν.

Το Ινστιτούτο Βιολογικών Ερευνών & Βιοτεχνολογίας του ΕΙΕ θεωρώντας υποχρέωση και τιμή του να συμμετάσχει στον παγκόσμιο εορτασμό του «Έτους Δαρβίνου» οργανώνει μια σειρά από εκδηλώσεις σε συνεργασία με το British Council και τη Γαλλική Πρεσβεία/Γαλλικό Ινστιτούτο δίνοντας την ευκαιρία σε Έλληνες, Άγγλους και Γάλλους επιστήμονες να διατυπώσουν τις απόψεις τους και να συζητήσουν για τον Δαρβίνο, το έργο του και τις κοινωνικές του επιπτώσεις.

Φραγκίσκος Κολίσης

Καθηγητής Βιοτεχνολογίας ΕΜΠ και

Διευθυντής του Ινστιτούτου Βιολογικών Ερευνών & Βιοτεχνολογίας /ΕΙΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 3 Φεβρουαρίου 2009

Χαιρετισμός από τον καθ. κ. Δημ. Κυριακίδη, Πρόεδρο EIE και Mr. Richard Walker, Director British Council Greece, με την ευκαιρία των εγκαινίων της έκθεσης Darwin Now

Εισήγηση από τον καθ. κ. Φρ. Κολίση, Διευθυντή Ινστιτούτου Βιολογικών Ερευνών και Βιοτεχνολογίας/EIE

Demons in Eden

Jonathan Silvertown, Professor of Ecology, The Open University, UK

Η Εξελικτική ως γενική θεωρία

Κ. Κριμπάς, Ακαδημαϊκός

Θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση

Τρίτη 10 Φεβρουαρίου 2009

Luca: the Last Universal Common Ancestor, ο πιο πρόσφατος κοινός μας πρόγονος
Céline Brochier, Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Provence et Méditerranée,
Ερευνήτρια στο Εργαστήριο Γονιδιωματικής, Εξέλιξης και Βιοπληροφορικής του
Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)

Υπάρχει Νομοτέλεια στην Εξελικτική Πορεία των Οργανισμών;

Γ. Ροδάκης, Αν. Καθηγητής, Βιολογικό Τμήμα Πανεπιστημίου Αθηνών

Συντονιστής: Δημ. Κυριακίδης, Καθηγητής Βιοχημείας, Παν/μιο Θεσ/νίκης,
Πρόεδρος EIE

Θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση

Τρίτη 17 Φεβρουαρίου 2009

Darwin's legacy in the literary world

Rebecca Stott, Novelist Academic, University of East Anglia, UK

Ο Δαρβινισμός ως ιδεολόγημα

Χρ. Γιανναράς, Ομοτ. Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Οι δαρβινικές πλάνες και πώς μπορούμε να τις ξεπεράσουμε

Ελ. Ζούρος, Ομοτ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

Συντονιστής: Κωνσταντίνος Σέκερης, Ομοτ. Καθηγητής Παν. Αθηνών, Ομοτ.
Διευθυντής Ερευνών IBEB/EIE

Θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση

Τρίτη 24 Φεβρουαρίου 2009

Δαρβινισμός, γενετική και κοινωνία

Pierre-Henri Gouyon, καθηγητής στο Museum National d' Histoire Naturelle και AgroParisTech

Η Βιολογική Εξέλιξη στην εξέλιξη της Βιολογίας

Δρ Γιάννης Οικονομίδης, Γ.Δ. Έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Βρυξέλλες)

Η Ιστορία της Φυσικής : Εξέλιξη ή πρόοδος;

Α. Μπαλτάς, Καθ. Φιλοσοφίας των Επιστημών, ΕΜΠ

Συντονιστής: Φρ. Κολίσης Καθηγητής ΕΜΠ, Διευθυντής IBEB/EIE

Θα υπάρξει ταυτόχρονη μετάφραση

Στον εκθεσιακό χώρο του ΕΙΕ θα λειτουργεί η έκθεση του British Council Darwin Now από το αντίστοιχο διεθνές πρόγραμμα δραστηριοτήτων “Darwin Now”.
(www.britishcouncil.org/darwin)

Η έκθεση πραγματοποιείται στο πλαίσιο του ‘2009 Έτος Δαρβίνου’ με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 75 χρόνων από την ίδρυση του British Council.

Παράλληλες εκδηλώσεις

Δύο στρογγυλά τραπέζια σε συνεργασία με το περιοδικό *ΟΥΤΟΠΙΑ*

Πέμπτη 12 Φεβρουαρίου 2009

Διδάσκοντας τον Δαρβίνο μέσα από τα κείμενά του

Μαρία Βασιλοπούλου, Δρ. Βιολογίας, Σχολικός Σύμβουλος

Η διδασκαλία της θεωρίας της Εξέλιξης

Λαοκρατία Λάκκα, Δρ. Βιολογίας, Σχολικός Σύμβουλος

Εξέλιξη: ούτε φάντασμα, ούτε μηχανή

Θανάσης Παπαβασιλείου, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Φύλο και θέματα Βιολογίας: Γυναίκες επιστήμονες την εποχή του Δαρβίνου

Σοφία Ριζοπούλου, Επικ. Καθηγήτρια στο Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συντονιστής: Σπύρος Μανουσέλης, Βιολόγος

Πέμπτη 19 Φεβρουαρίου 2009

Υπάρχουν περιθώρια εξέλιξης στον σημερινό κόσμο;

Κωνσταντίνος Σέκερης, Ομότ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Ομοτ. Δ/ντής
Ερευνών IBEB/EIE

Βιολογικός Αναγωγισμός

Χρήστος Γεωργίου, Καθηγητής, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστήμιο Πατρών

Ανθρώπινη φύση. Αντιφάσεις και Δυνατότητες

Ευτύχης Μπιτσάκης, Ομότ. Καθηγητής Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, άμ.
Επίκουρος Καθηγητής Θεωρητικής Φυσικής, Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Συντονιστής: Φρ. Κολίσης Καθηγητής ΕΜΠ, Διευθυντής IBEB/EIE

Θεατρικό Δρώμενο «Ο Δαρβίνος συναντά τον Πίθηκο Ξουθ»

Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου 2009

Αποσπάσματα από τη θεατρική διασκευή του έργου του Ι. Πιτσιπίου «Ο Πίθηκος Ξουθ ή Τα ήθη του αιώνας (1848), μαζί με υλικό από τη ζωή και το έργο του Δαρβίνου. «Ο Πίθηκος Ξουθ» παρουσιάστηκε από τη θεατρική ομάδα UtopiArt στο Θέατρο Αμόρε το 2005.

Προλογίζει η θεατρολόγος και δραματουργός Έλενα Τιμπλαλέξη (κρατικό βραβείο 2008 για τη συγγραφή θεατρικού έργου)

Στον ρόλο του αφηγητή ο Αλέξανδρος Μαράτος.

Προβολή τριών επιστημονικών ντοκιμαντέρ της Σειράς «Εξέλιξη» σε συνεργασία με το CAID Science & Society Centre (www.caid.gr):

- Η επικίνδυνη ιδέα του Δαρβίνου (120')
- Μεγάλες μεταμορφώσεις και η εξαφάνιση των ειδών (120')
- Ο εξελικτικός ανταγωνισμός και γιατί χρειάζεται το σεξ: (120')

Παραγωγή: WGBH/NOVA Science Unit και Clear Blue Sky Productions (ΗΠΑ)
(Για περισσότερες πληροφορίες: www.eie.gr)

Ωρες προβολών: τις ημέρες των εκδηλώσεων (17:00'-19:00') και τις Κυριακές (8,15 και 22/2) το πρωί (1100'-1300')

Επισκέψεις μαθητών Μέσης Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικών και Φοιτητών Παιδαγωγικών Σχολών (μετά από συνεννόηση)

Οι εκδηλώσεις θα πραγματοποιούνται στο Αμφιθέατρο «Λ. Ζέρβας»
του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 48, Αθήνα
Ωρα έναρξης: 19.30' - Είσοδος ελεύθερη

Για περισσότερες πληροφορίες: (ΕΙΕ) 210/7273501 + 516 και στον δικτυακό τόπο
www.eie.gr, (Β.Σ.) 210/3692 342 και <http://www.britishcouncil.org/gr/greece-science-darwin-now-exhibition.htm>

Δ΄ Κύκλος Ομιλιών

3 – 31 Μαρτίου 2009

Γέφυρες Επιστήμης & Τέχνης

«Δεν είναι η επιστήμη σκοπός και δικαίωση της επιστήμης, ούτε η τέχνη σκοπός και δικαίωση της τέχνης· και της μιας και της άλλης, όπως και κάθε δραστηριότητας σημαντικής, ατομικής και συλλογικής, σκοπός και δικαίωση είναι ο άνθρωπος - το αποτελείωμα, η ευτυχία, ο ευγενισμός του. Αυτόν εκφράζει και γι' αυτόν εργάζεται ο επιστήμονας αυτόν συγκινεί και γι' αυτόν δημιουργεί ο καλλιτέχνης».

Ε Παπανούτσος

Στόχος του παρόντος κύκλου είναι να αναδειχθούν τα κοινά σημεία μεταξύ της επιστημονικής μεθόδου ή γνώσης και της καλλιτεχνικής δημιουργίας και να υποκινηθεί ένας εκτεταμένος διεπιστημονικός και δημόσιος διάλογος γύρω από τις αλληλεπιδράσεις τους, σε ποιο βαθμό μπορεί η επιστήμη να εμπνεύσει την καλλιτεχνική δημιουργία και αντιστρόφως, ποιες προοπτικές ανοίγονται μέσα από μία συστηματική ‘συνομιλία’ μεταξύ επιστημόνων και καλλιτεχνών για τη διαμόρφωση του κοινωνικού και πολιτιστικού γίνεσθαι.

Κεντρική ιδέα αποτελεί η σύγκλιση Επιστήμης και Τέχνης στο μέτρο που τόσο ο καλλιτέχνης όσο και ο επιστήμονας/ερευνητής εφευρίσκουν μέσα από κοινούς δρόμους και επιρροές νέα μοντέλα κατανόησης του περιβάλλοντος κόσμου και αυτής της ίδιας μας της φύσης.

Αυτή η «εκλεκτική συγγένεια» μπορεί να αναδειχθεί μέσα από διάφορες πτυχές της πνευματικής και καλλιτεχνικής έκφρασης, όπως η γλυπτική, η ζωγραφική, η μουσική, το θέατρο, η λογοτεχνία. Παράλληλα οι θετικές επιστήμες και ιδιαίτερα η Φυσική, η Βιολογία και τα Μαθηματικά, τα τελευταία χρόνια, έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον πολλών καλλιτεχνών και έχουν αποτελέσει έναυσμα για ποικίλες εκφραστικές προσεγγίσεις μέσα από τις εικαστικές τέχνες.

Οι θεματικές ενότητες που έχουν επιλεγεί και που αναδεικνύουν χαρακτηριστικά παραδείγματα, κυρίως από τον ελλαδικό χώρο, αποτελούν μία πρώτη προσέγγιση του αντικειμένου. Ελπίζουμε ότι το εγχείρημα αυτό θα επαναληφθεί στο μέλλον ώστε μέσα από ευρύτερες δράσεις και διεθνείς συνεργασίες να εξετασθεί ποικιλοτρόπως η δυναμική σχέση Επιστήμης και Τέχνης.

Ελένη Γραμματικοπούλου
Υπεύθυνη Προγράμματος Μορφωτικών Εκδηλώσεων
«Επιστήμης Κοινωνία»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 3 Μαρτίου 2009

Η Ιστορία επί ...σκηνής

Το ιστορικό γεγονός ως αφετηρία δραματουργίας

Η Ιστορία ως κύτταρο του «εθνικού» θεάτρου

Άννα Ταμπάκη, Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Παν/μιο Αθηνών,
φιλοξενούμενη ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών/ΕΙΕ

Η κρητική επανάσταση του Αγίου Τίτου στη δραματουργία

Νίκος Μοσχονάς, ιστορικός

Σκηνοθετώντας τη μνήμη. Σκηνές της μνήμης-σκηνές φιλοσοφίας

Γιώργος Πεφάνης, Επικ. Καθηγητής Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Παν/μιο
Αθηνών

Τρίτη 10 Μαρτίου 2009

LOGICOMIX, ένα graphic novel για τη λογική και τα μαθηματικά

Από την ιστορία στη θεωρία -- ταξίδι μετ' επιστροφής

Απόστολος Δοξιάδης Συγγραφέας

Σχεδιάζοντας τη λογική

Αλέκος Παπαδάτος, Σκιτσογράφος

Προβολή ταινίας διάρκειας 21' "Logicomix. One page at a time: the making of a
graphic novel"

Τρίτη 17 Μαρτίου 2009

Εικόνα και Λόγος

Η δυναμική σχέση λόγου και εικόνας στη βυζαντινή λογοτεχνία

Νίκη Τσιρώνη, Βυζαντινολόγος, ερευνήτρια ΙΒΕ/ΕΙΕ

Η απεικόνιση των λειτουργικών κειμένων

Νίκος Γκιολές Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η εικόνα ως λόγος στις συλλογές του Βυζαντινού Μουσείου

Δημήτρης Κωνστάντιος, Διευθυντής Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου

Η πόλη σαν ένα βιβλίο

Συνοδεύεται από προβολή video ΟΙ ΛΙΘΟΙ, διάρκειας 4'

Φωτεινή Μαργαρίτη, Αρχιτέκτων

Πέμπτη 26 Μαρτίου 2009

Μαθηματικά και Τέχνη

*Οι πολλαπλές σχέσεις της Ζωγραφικής, της Μουσικής και της Ποίησης με τα
Μαθηματικά.*

Θ. Π. Τάσιος, Καθηγητής ΕΜΠ:

Κάτω από όλες τις Τέχνες υπόκειται μια υπόρρητη μαθηματική γλώσσα

Α. Μαυρομάτης, Μαθηματικός:

Παρουσίαση μουσικών εικόνων και ζωγραφικής μουσικής.

Δευτέρα 30 Μαρτίου

IRIS Ένα μουσικό εικαστικό έργο

60 λεπτά ταξίδι στον χωροχρόνο μέσα από τις ποιοτικές και ποσοτικές σχέσεις που αναδεικνύονται ανάμεσα στα χρώματα του ορατού φάσματος, τη μουσική κλίμακα και τα αντίστοιχα γεωμετρικά σχήματα.

Συνεργάστηκαν οι καλλιτέχνες

Χρώμα: Λεμονιά Αμαραντίδου, Ζωγράφος

Μουσική: Μιχάλης Τραυλός, Συνθέτης

Σκηνοθεσία, Video Art και Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Martin Andrée

Παρουσιάζουν: η ζωγράφος κα Λεμονιά Αμαραντίδου και ο μουσικοκριτικός κ. Γιώργος Μονεμβασίτης

Τρίτη 31 Μαρτίου 2009

Ιάnnης Ξενάκης:

Μεταξύ Τέχνης, Επιστήμης και Φιλοσοφίας.

Γιώργος Ζερβός, Συνθέτης, μουσικολόγος, επικ. Καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Θα ερμηνευθούν έργα του Ιάnnη Ξενάκη από τον πιανίστα Ερμή Θεοδωράκη

Ευρυάλη, 1973, διάρκεια 11΄

Mists, 1980, διάρκεια 9΄

à R, 1987, διάρκεια 3΄

Προβολή dvd «Το Πολύτοπο» του Ιάnnη Ξενάκη, διάρκειας 32΄, από το Μουσείο Αρχείου της EPT

Στον ισόγειο χώρο του κτηρίου θα λειτουργεί έκθεση της κας Φωτεινής Μαργαρίτη

ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΕΣ

Εργαστήρια λέξεων, σχεδίων, εικόνων

Κατά τη διάρκεια του κύκλου θα προβάλλονται επιστημονικά ντοκιμαντέρ σε συνεργασία με το CAID Science and Society Centre (www.caid.gr)

Μεμονωμένες εκδηλώσεις

7 Απριλίου 2009

ΦΑΡΜΑΚΑ: ΧΡΗΣΗ- ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΗ

Η ορθή χρήση των φαρμάκων συνδέεται άμεσα με την υγεία κάθε ατόμου και κατ' επέκταση με τη δημόσια υγεία. Τα φάρμακα ασκούν τη δράση τους μεταβάλλοντας τη λειτουργία του οργανισμού με σκοπό τη θεραπεία ή τη διάγνωση. Η μη ορθή χρήση τους είναι δυνατόν να προκαλέσει τέτοιες μεταβολές στον οργανισμό που να οδηγήσουν σε παθολογικές καταστάσεις. Η κακή χρήση οδηγεί σε κατάχρηση και εξάρτηση με αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, την οικονομία και την κοινωνία.

Εισαγωγή από τον κ. Δημ. Α. Κυριακίδη, Καθηγητή Βιοχημείας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Πρόεδρο Δ.Σ./ΕΙΕ

Ομιλήτριες:

Ζωή Παπαδοπούλου-Νταϊφώτη, Καθηγήτρια Φαρμακολογίας Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Αικατερίνη Τυλιγάδα, Αναπ. Καθηγήτρια Φαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Τρίτη 28 Απριλίου 2009

Η Αρχαιολογία της Πόλης των Αθηνών

Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του έργου που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» (2006-2008)

Η Αθήνα δεν έχει μόνο ιστορικό παρελθόν και παρόν, έχει ιστορική διαχρονία από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Ο πολεοδομικός ιστός της πόλης υπερκαλύπτει τον αρχαίο και οι κύριοι οδικοί άξονες πατούν πάνω σ' εκείνους που από πανάρχαια χρόνια έχουν χαραχτεί. Ίδια παραμένει στη μεγάλη ιστορική διάρκεια και η χρήση του αστικού χώρου. Αγορά, εργαστήρια, συνοικίες, νεκροταφεία, δρόμοι, ελάχιστα αποκλίνουν από την ιστορική τους χρήση.

Είναι, λοιπόν, ανάγκη να αναδυθεί το ιστορικό τοπίο της Αθήνας και ο σύγχρονος Αθηναίος ή ο επισκέπτης της πόλης να αναγνωρίσει το συνολικό πρόσωπο της Αθήνας που έχει σμιλέψει η ιστορική διάρκεια.

Το έργο στηρίζεται στην ψηφιοποίηση των αρχικών κειμένων που περιέχονταν στην ομώνυμη έκδοση του ΕΙΕ (Αθήνα 1996) και συμπληρώνεται με τη σύνταξη νέων κειμένων, που ολοκληρώνουν την εικόνα της ιστορικής πραγματικότητας της πόλης η οποία τεκμηριώνεται με την παράθεση φιλολογικών πηγών και μαρτυριών που παρουσιάζονται τόσο στην πρωτότυπη μορφή όσο και σε νεοελληνική μετάφραση. Τα κείμενα, που έχουν μεταφραστεί και στην αγγλική γλώσσα, συνοδεύονται από πλουσιότατο εικονογραφικό υλικό προϊόν ειδικής έρευνας (πρωτότυπες φωτογραφίες, απεικονίσεις, σχέδια, χάρτες, τοπογραφικά διαγράμματα, κατόψεις κτηρίων).

Στο πρόγραμμα έχει ενταχθεί και το ντοκιμαντέρ «Αιδ' ες Αθήναι....» ένα αφιέρωμα στα νεοκλασικά κτήρια της Αθήνας.

Το παραδοτέο συνίσταται στη δημιουργία βάσης δεδομένων και την ανάπτυξη δικτυακού τόπου σε δύο γλώσσες (ελληνικά/αγγλικά) καθώς και στην παραγωγή ψηφιακού δίσκου με αντίστοιχο περιεχόμενο.

Ομιλητές

Νίκος Γ. Μοσχονάς, ιστορικός, *IBE/EIE*, Επιστημονικός υπεύθυνος του έργου
Λεωνίδα Καλλιβρετάκης, Διευθυντής Ερευνών *INE/EIE*
Γεράσιμος Μέργιανος, ιστορικός
Γιάννης Στόγιας, νομισματολόγος

Ε΄ Κύκλος Ομιλιών

5 – 26 Μαΐου 2009

Αιγαίο: Οικονομία, εμπόριο, πειρατεία και επιδρομές ανά τους αιώνες

Ο κύκλος αυτών των διαλέξεων αποτελεί τη συνέχεια ενός προγράμματος που ξεκίνησε το ΚΕΡΑ σε συνεργασία με το Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαιακών Σπουδών της Ρόδου, καρπός του οποίου υπήρξε ο συλλογικός τόμος *Sailing in the Aegean. Readings on the economy and trade routes*, στη σειρά ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ του Κέντρου Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας του ΕΙΕ. Σκοπός μας είναι να αναδείξουμε διαφορετικές εκφάνσεις της οικονομίας στον χώρο του Αιγαίου, και τους παράγοντες που έδρασαν καταλυτικά στη ζωή των νησιωτικών πληθυσμών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 5 Μαΐου 2009

Σύντομη παρουσίαση από την κα Χαρίκλεια Παπαγεωργιάδου, Διευθύντρια Ερευνών ΚΕΡΑ/ΕΙΕ

Αρχαίοι πύργοι στην Αμοργό

Λίλα Μαραγκού, Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τρίτη 12 Μαΐου 2009

Η τέχνη του γυαλιού στον αρχαίο ελληνικό κόσμο

Πάυλος Τριανταφυλλίδης, Αρχαιολόγος, Εφορεία Ρόδου

Τρίτη 19 Μαΐου 2009

Σάμος: πειρατείες και πολιορκίες

Κωνσταντίνος Τσάκος, Έφορος Κλασικών Αρχαιοτήτων ε.τ.

Η πειρατεία στο Αιγαίο κατά τους ελληνιστικούς χρόνους

Εύα Αποστόλου, Νομισματολόγος, Νομισματικό Μουσείο

Οικονομία και κοινωνία στις Κυκλάδες κατά τους αυτοκρατορικούς χρόνους

Χαρίκλεια Παπαγεωργιάδου, Διευθύντρια Ερευνών, ΚΕΡΑ/ΕΙΕ

Τρίτη 26 Μαΐου

Επιδρομές στα νησιά του Β.Α. Αιγαίου

Δέσποινα Ευγενίδου, Διευθύντρια Νομισματικού Μουσείου

Αρχαιολογικές μαρτυρίες για τις Αραβικές επιδρομές στην Αίγινα

Χαράλαμπος Πέννας, Έφορος Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ε.τ.

Η ανακατοίκηση των ακτών : Επιπτώσεις της πειρατείας στη χωροθέτηση των οικισμών του Αιγαίου

Νικόλαος Μπελαβίλας, Λέκτορας ΕΜΠ

Παράλληλες εκδηλώσεις

Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών

Νοέμβριος 2008 – Μάιος 2009

Το Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών του ΕΙΕ διοργανώνει επί σειρά ετών το *Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών* με σκοπό τη μετάδοση σε νέους επιστήμονες ειδικών επιστημονικών γνώσεων απαραίτητων για την πληρέστερη κατάρτιση όσων επιθυμούν να ασχοληθούν με την επιστημονική έρευνα.

Τα μαθήματα, που διακρίνονται σε αντικείμενα υποδομής και αντικείμενα εμβάθυνσης, διδάσκονται από ειδικούς επιστήμονες και απευθύνονται σε φοιτητές, πτυχιούχους αλλά και ακροατές που επιθυμούν να διεκρινούν τις γνώσεις τους.

Για το αναλυτικό πρόγραμμα: www.eie.gr

Εκδηλώσεις σε συνεργασία με το με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο-

Θεματική ενότητα : Αρχαίο Θέατρο, (Συντονιστής και Καθηγητής: Ανδρέας Μαρκαντωνάτος, Επ. Καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας Παν/μίου Πελοποννήσου):

Κυριακή 8 Μαρτίου 2009, ώρα 1100' – Αμφιθέατρο «Λ. Ζέρβας»

Τα παπυρικά αποσπάσματα από τη δραματική ποίηση

Βασίλειος Μανδηλαράς, ομ. Καθ. Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας και Ελληνικής Παπυρολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου

Κυριακή 29 Μαρτίου 2009, ώρα 1100' – Αμφιθέατρο «Λ. Ζέρβας»

Δραματική ποίηση και πόλις (5^{ος} -3^{ος} π.Χ. αιώνας): Ένα Οδοιπορικό

Γεωργία Ξανθάκη-Καραμάνου, Καθηγήτρια Κλασικής Φιλολογίας Παν/μίου Πελοποννήσου

9+10 Μαΐου 2009

Διημερίδα με θέμα: *Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο και Πόλη: Δημοκρατία και Θρησκεία.*

(το αναλυτικό πρόγραμμα θα ανακοινωθεί προσεχώς)